

دِ مسواک شریف فضائل

(سرہ د لسو حکایاتو او روایاتو)

پبستو ترجمہ:

مجلسِ تراجم

(دعوتِ اسلامی)

شیخ طریقت امیر آہل سنت بانی دعوتِ اسلامی حضرت علامہ مولانا ابو بلال

محمدِ یاس عطار قادری، رضوی ڈاکٹر گائے الغالیہ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النُّرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ يَسْمِعِ اللّٰهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

د کتاب لوستلو دُعا

ديني كتاب يا اسلامي سبق لوستلو نه مخکبن دا لاندي دعا اولولي
إِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ خَهْ لَوْلَيْهِ هَغَهْ بِهِ مَوْيَادِ پَاتِيْ كِيرِي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَاُنْشِئْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَلِ وَالْكُرْمَ اَمِ

ترجمه: اے الله جل جلاله په موږه د علم او د حکمت دروازې برسيره کړي او په موږه
خپل رحمت راناژل کړي! اے عظمت او بزرگی والا!
(مستظرف ج ۱ ص ۴۰ دار الفکر بیروت)

(اول او آخر کښ یو یو څل دُرود شریف اولولي)

د رسالې نوم: د مسوک شریف فضائل

اول څل:

تعداد:

ناشر: مَكَتبَةُ الْمَدِينَةِ عَالَمِي مَدِينَى مَرْكَزُ فِيضَانِ مَدِينَةِ، بَابُ الْمَدِينَةِ كَرَاجِي،
مَدِينَى عَرَض: بَلْ چَاهِ دِي رسالې د چَابِ كَولو إِجازَتِ نَسْتَه.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

د مِسواک شریف فضائل

(سره د لسو حکایاتو او روایاتو)

شیطان که هر خومره ناراستی درولی، خوتاسو دا رساله پوره اولوی
إِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰى تَاسُوا بِهِ دِمْسَاكَ عَاشْقَانَ جُورٍ شَعْرٍ

د دُرُود شریف فضیلت

فرمانِ مُصطفیٰ ﷺ: خوک چه په ما باندې په یوه ورخ
کښ ۵۰ خله دُرُود شریف اولوی، د قیامت په ورخ به زه د هغه سره
مُصافحَه کووم [یعنی لاس ملاووم]. (بن بشکوال ص ۹۰ حدیث ۹۰)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

د مِسواک ثواب به کله نه کیری!

د اعمالو دار و مدار په نیټونو دي: که بنه نیټ نه وي نو ثواب نه
کیری. لهذا د مِسواک کولو وخت کښ دا نیټ کوي چه: "د سُنَّت د
ثواب گټلو د پاره به مِسواک کووم او د دي په ذریعه به د ذکر و دُرُود او
تِلاوتِ قُرآن د پاره د خُلی صفائی کووم."

”مِسواک سُنّت دی“ د لسو حُروفو په نسبت

د مِسواک په باره کبن لس فرامین مُصطفیٰ ﷺ

﴿۱﴾ د مِسواک کولو سره دوه رکعته کول د مِسواک نه بغیر د ۷۰

رکعاتونه افضل [يعني غوره] دي. (*الترغيب والترهيب ج ۱ ص ۱۰۲* حدیث ۱۸) ﴿۲﴾ د

مِسواک سره [يعني د مِسواک کولو سره] نمونه کول بغیر د مِسواک نمانخه

کولونه آویا هُمره افضل [يعني غوره] دي (*شُعبُ الإيمان ج ۳ ص ۲۶* حدیث ۲۷۷) ﴿۳﴾

﴿۴﴾ ”خلور خیزونه د رسولانو ﷺ د سُنّتو نه دي: (۱) عطر

لکول (۲) نِکاح کول (۳) مِسواک کول او (۴) حیاء کول.“ (*مسند الإمام*

احمد بن حنبل، ج ۹ ص ۱۴۷، ۱۴۸ حدیث ۲۳۶۴۱) ﴿۵﴾ مِسواک کوئی مِسواک کوئی زما

خوا ته زیر غابونه مه راچع (*جمع أنجومع ج ۱ ص ۳۸۹* حدیث ۲۸۷۵) ﴿۶﴾ په

مِسواک کبن د مرگ نه سوا د هر مرض نه شِفا ده (*الجامع الصغير ص ۲۹۷*) .

﴿۷﴾ که ما ته د خپل اُمت د مشَقَّت او سختی خیال نه

وې نو ما به هغويي ته د هر اوداشه سره د مِسواک کولو حُکم

ورکړي وو. (*بخارى ج ۱ ص ۶۳۷*) ﴿۸﴾ د مِسواک إستعمال په ئان لازم

کړئ ئکه چه په دي کبن د خُلُّی صفائی ده او دا د رَبْ تعالی د رضا

سبب دي. (*مسند الإمام احمد بن حنبل ج ۲ ص ۴۳۸* حدیث ۵۸۶۹) ﴿۹﴾ اوَدَسْ نِيم

ایمان دي، او مِسواک کول نیم اوَدَسْ دي (*مسنَّف إِبْنَ أَبِي شَيْبَةَ ج ۱ ص ۱۹۷*)

﴿۱۰﴾ بنده چه کله مِسواک اوکړي او بیا په نمانخه او درېږي نو

فرښته په هغه پسي شا ته او درېږي او قراءت اوري، بیا هغه ته نزدي

شي تر دي چه خپله خله د هغه په خله کيبردي (**البحر الزخارج** ج ۲ ص ۲۱۴)

حديث (٦٠٣) چا چه د جمعي په ورخ غسل اوکرو او مسواک ئې اوکرو، خوشبو ئې اولکوله، بني جامي ئې واگوستلي، بيا جمات ته راغي او د خلقو په ختمونو وا نه اوښتو، بلکه نمونځ ئې اوکرو او د امام د راتلو نه پس (يعني په خطبه کښ او) د نمانځه نه د فارغيدو پوري خاموشه پاتې شو نو الله تعالى د هغه ټول ګناهونه کوم چه په هغه پوره هفته کښ شوي وو، معاف کري.“

(**مسند الإمام أحمد** ب حنبل ج ٤ ص ١٦٢ حديث ١١٧٦٨)

مسواک کولو سره حافظه [ياد داشت] مضبوطيري

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حَضَرَتِ سَيِّدُنَا عَلِيُّ الْمُرْتَضَى َكَوْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى وَجْهُهُ الْكَرِيمُ فَرِمَأَيْ: درې خيزوونه حافظه تيزوي او بلغام لري کوي: (۱) مسواک (۲) روزه او (۳) د قرآن کريم تلاوت. (**احياء العلوم** ج ۳۶ ص ۲۸۸)

د مرگ په وخت کښ به ګلمه نصیب کيبري

د دعوت اسلامي د اشاعتي اداري مكتبه المدينه چاپ شوي كتاب بهار شريعت جلد اوّل صفحه ۲۸۸ کښ دي: مشائخ کرام (**رحمة الله تعالى**) فرمائي: ”خوک چه د مسواک عادت لري د مرگ په وخت کښ به هغه ته ګلمه نصیب کيبري او خوک چه آپس خوري، د مرگ په وخت کښ به هغه ته ګلمه نصیب کيبري.“

عقل زياتولو والا أعمال

حضرت سیدنا امام شافعی بِحَمْدِ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ فرمائی: درې خیزونه عقل زياتوی: ۱ د فُضُولُو خبرو نه پرهیز ۲ د مسواك استعمال ۳ د صُلَحاً یعنی نیکو خلقو صحبت او ۴ په خپل علم عمل کول.
(جیاتا الحیوان لیلند میری ج ۲ ص ۱۶۶)

رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ بِهِ كُوم

کوم وخت او موقع مسواك کولوا

حضرت سیدنا زید بن خالد جعفی بِحَمْدِ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ فرمائی: رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به د خپل کور نه د یو نمانځه د پاره هم د هغه وخته پوري تشریف نه راورو، تر خو به ئې چه مسواك نه وو کړي.
(آلبعجم انگبیر للطبرانی ج ۵ ص ۲۵۴ حدیث ۵۲۶۱)

د خوب نه رابیدارو باندي مسواك کول سُنت دی

د حضرت سیدتنا عائشہ صدیقہ بِحَمْدِ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ نه روایت دې چه د دوارو جهانو د سردار صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خوا ته به د شپې د آوداسه او به او مسواك کینبودې شو، چه کله به هغوي صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د شپې پاخيدلو نو مخکنښ به ئې قضائي حاجت کولو بیا به ئې مسواك کولو. (آبوداؤد ج ۲ حدیث ۵۶)
 چه سردار د مدینې صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به چه کله د شپې يا د ورځې د خوب نه رابیدار شونو د آوداسه نه مخکنښ به ئې مسواك کولو.
(ایضاً حدیث ۵۷)

خوبو خوبو اسلامي ورونو رو! د خوب نه را بیدارو نه پس مِسواک
کول سُنّت دی، د او ده کيدو په حالت کبن زمونب د خيتيپه نه گنده
هو اکانې د خُلپ طرف ته راخيژي او د هغې په وجهه په خُلله کبن
بدبوئي پيدا شي او د خُلپ خوند خراب شي. د دې سُنّت په بَرَكت
خُلله صفا شي.

کور ته داخليدلو نه پس د ټولو نه وړومبې کار

حضرت شُریح بن هاني رضی اللہ تعالیٰ عنہ فرمائی چه ما د حضرت عائشہ
صَدِيقَةِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا نه ټپوس او کرو چه: سردار د مدینې صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم
به چه کور ته داخل شو نو د ټولو نه مخکښ به ئې خه کار کولو؟
اوئي فرمائيل: مِسواک. (صحیح مُسْلِم من حديث ۱۵۲)

په روژه کبن مِسواک

د حضرت سَيِّدُنَا عَامِرِ بْنِ رَبِيعَه رضی اللہ تعالیٰ عَنْهُ نه روایت دې: رسول
پاک صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم ما بيشمیره خل په روژه کبن په مِسواک کولو
لیدلي دې.” (سنن الترمذی ج ۲ ص ۱۷۶) (حدیث ۷۲۵)

په روژه کبن د مِسواک کولو بعضی مَدَنی گلونه
په بهاري شريعت چلد اوّل صفحه ۹۹۷ کبن دې: په روژه کبن
مِسواک کول مکروه نه دي بلکه خنگه چه په نورو ورخو کبن سُنّت
دي دغسي په روژه کبن هُم سُنّت دې، که مِسواک وچ وي او که

لوند، اکر که په او بو لوند کړي شوې وي، که د زوال نه مخکښ ئې او کړئ او که وروسته، په یو وخت کښ هُم مکروه نه دي. په اکثرو خلقو کښ [دا خبره] مشهوره ده چه د روزه دار د پاره د غرمې نه پس مسواک کول مکروه دي، دا زمونږه د مذهب حنفیه خلاف دي (بهاړ شریعت ج ۱، ص ۹۹۷) که مسواک کولو کښ د هغې ذريې رژیبری یا خوند محسوسیبری نو داسې مسواک په روزه کښ نه دي کول پکار.

(فتاویٰ رضویہ مخراجہ، ج ۱۰، ص ۵۱)

د وفاتِ ظاهري نه مخکښ مسواک

حضرت سیدَتُنا عائِشة صِدِّيقَه رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا فرمائی: د ظاهري وفات په وخت کښ ما تپوس اوکړو چه آیا ستاسو ﷺ نه مسواک رواخلم؟ هغويي ﷺ د سر مبارک په اشاره او فرمائیل: ”آو.“ چنانچه ما د (خپل سکه ورور) حضرت عبد الرحمن رضي الله تعالى عنه نه مسواک واخستو او حضور ﷺ ته مې وراندي کړو. حضور ﷺ استعمالول غوبنېتل خو مسواک سخت وو، خکه ما عرض اوکړو: نرم ئې کرم؟ هغويي ﷺ د سر مبارک په اشاره او فرمائیل: ”آو.“ چنانچه ما په غابنونو کښ او جوو او نرم مې کړو او سردار د مدینې ﷺ ته مې وراندي کړو. خور نبی ﷺ هغه په غابنونو باندي مړل شروع کړو. (صحیح البخاری ج ۱، ص ۳۰۸، ۴۴۴۹، ۸۹۰ مُخَاصًّا)

د مسافر د پاره ۸ خیزونه ځان سره اینبودل سُنّت دی

د اعلیٰ حضرت امام آحمد رضا خان رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ مَاجِدِ رَئِيسِ الْمُتَكَلِّمِينَ حضرت مولانا نقی علی خان رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ لِيَكِي: هغوي جناب (يعني نېټ کریم صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) به په سفر کښن ۱ مِسواک او ۲ د رنجو کخوره او ۳ آئينه او ۴ گمنز او ۵ قینچي او ۶ [د ګندلو] ستن او ۷ تار خان سره اینبودل. آنوارِ جمالِ مصطفیٰ ص ۱۶۰ په یو بل رِوایت کښن ۸ د "تیل" الفاظ هُم نقل شوي دي. سُلْطُانُ الْهُدَى ج ۷ ص ۳۴۷

د طعام نه مخکښن مِسواک

حضرت سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُمَا به د طعام نه مخکښن مِسواک کولو. (مُصَنَّفِ ابنِ أَبِي شَيْبَةِ ج ۱ ص ۱۹۷)

د غابنونو د زیروالی لري کولو نُسخه

حضرت سَيِّدُنَا أُبُو هُرَيْرَةَ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ فرمائی: "د طعام نه پس مِسواک کول د غابنونو زیروالی لري کوي." (الْكَامِلُ فِي ضعْفَاءِ الرِّجَالِ ج ۴ ص ۱۲۳)

د ۸۰ فِي صِدِّه مَرْضُونُو اسْبَاب

د ماھرینو د تحقیق مطابق "۸۰ فِي صِدِّه مَرْضُونُه د مَعْدِي" (يعني د خیتې) او غابنونو د خرابیع نه پیدا کېږي. "عام طور د غابنونو د صفائی د خیال نه ساتلو په وجه په ورو کښن ټیکه جراډیم پیدا کېږي، بیا مَعْدِي ته ئې او د ټیکه جراډیم باعث جوړېږي.

د مِسواک طِبی فائدې

د امریکي د یوپی مشهورې کمپنیع د تحقیقاتو مطابق په مِسواک کېن د نقصان ورکونکو بیکتیريا [جراثیمو] د ختمولو صلاحیت د بلې هرې طریقې په نسبت ۲۰ فیصده زیات دي د سویدن د سائنس دانانو د تحقیق مطابق د مِسواک ریشې بیکتیريا ته د لکیدو نه بغیر هغه براه راست ختموي او غابنونه د ډیرو بیمارو نه بچ کوي د یو. ایس. نیشنل لائبریری آف میدیسن (U.S National Library of Medicine) شائع شوي تحقیق کېن دا وئيلي شوي دي چه که مِسواک په صحیح طریقه استعمال کړې شي نو دا د غابنونو او د څلې د صفائی او د ورو د صحت بهترینه ذریعه ده د یو تحقیق مطابق کوم خلق چه د مِسواک عادت لري د هغولي د ورو نه د وینې راتلو شکایت ډیر کم وي په انتلانتا امریکه کېن د غابنونو متعلق کیدونکي یوه غونډه کېن او وئيلي شو چه په مِسواک کېن داسې مادي وي چه هغه غابنونه د کمزوريء نه بچ کوي او هغه تولې دوائیانې کومې چه د غابنونو د صفائی د پاره استعمالیږي، د هغه ټولو نه زیات فائده مند مِسواک دي مِسواک په غابنونو پوري نښتې د څیري پاتري ختموي مِسواک غابنونه د ماتيدو او رژيدو نه بچ کوي د دائېني نزلي او زکام داسې مریضان د چا چه بلغم نه خارجېږي، چه کله هغولي مِسواک کوي نو بلغم ئې خارجیدل

شروع شي او دغسي د مریض د دماغو بوج سپک شي ﴿
پيتهالوجيستو د تجربې او تحقیق نه دا خبره ثابته شوي ده چه د دائمي
نزي د پاره مِسواک بهترین علاج دي.

د مِسواک سره د معدې د

تیزابیت او د خُلې د پخیدو علاج

د خُلې ځینې زخمونه د معدې د ګرمي او تیزابیت په وجه کېږي.
په دې کښ يو قسم داسې هُم دې چه د هغې جراشيم خوریږي، د
هغې د پاره تازه مِسواک په خُلې کښ اوMRI او د هغې نه جورې
شوې لُعاب (يعني لارې) هُم بنې اوMRI [يعني په خله کښ ئې وارډۍ
راواړوئ]. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** تعالی مرض به لري شي. ځینې خلق د غابونو د
زیريدو يا د غابونو نه د سپين والي د آستر [يعني د سپين پاتري] د لري
کيدو شکایت کوي، د داسې خلقو د پاره د مِسواک نوې ريشې فائده
مندي دې، او د غابونو د زيروالې د ختمولو د پاره هُم فائده مندي
دي. مِسواک بدبوئي لري کوي او د خُلې جراشيم ختموي او په دې
وجه انسان د بیشمیره مرضونو نه بچ کيدې شي.

د مِسواک دُعا

ځینې فُقهائي کرام **عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى** فرمائی: د مِسواک په وخت کښ دا
دعا وئيل پکار دي:

﴿١﴾ (اللَّهُمَّ بَيِّنْ بِهِ أَسْنَانِي، وَشُدَّ بِهِ لِثَانِي، وَثَبِّتْ بِهِ لَهَائِي، وَبَارِكْ لِي فِيهِ،
يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ) ^۱

﴿۲﴾ (اللَّهُمَّ طَهِّرْ فِي، وَنُورْ قَلْبِي، طَهِّرْ دَمِي، وَحِّرْ جَسَدِي عَلَى النَّارِ،
وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّلِحِينَ) ^۲

مَدَنِی گُل: که غوارِی دواڑه دُعا کانی لوای یا په دواڑو کبن یوه دُعا لوای.

”مِسواک بِنکلِی سُنَّتِ دِی“ د خوارلسو حُروفو

په نِسبت د مِسواک ۱۴ مَدَنِی گلوونه

﴿ مِسواک د پیلو، زیتون یا د شنډئ وغیره د تریخ لرگی پکار دِی. ﴾ د مِسواک پیپر والپی د کچپی گوتپی همره پکار دِی. مِسواک د یو لوپشت نه زیات اوګد نه دِی پکار، گنپی شیطان پرې کښینې د دِی ریشپی [یعنی برش] نرم پکار دِی سختپی ریشپی د غابنونو او د ورو په مینځ کبن د ”چاؤ“ [GAP] پیدا کیدو باعث جورپیرې. ﴿ مِسواک که تازه وي خو ډیره بنه ده، او که [تازه] نه وي

^۱ ترجمه: یعنی اے الله جل جلاله د دِی په ذریعه زما غابنونه سپن، ورئ مضبوطي او حلق طاقتور کپې او زما د پاره په دِی کبن برکت راکپې، اے د تولو مهربانو نه زیات مهربانه.
شرح المهدب للنبوی ج ۱ ص ۲۸۳ مُنْخَصَّاً

^۲ ترجمه: یعنی اے الله جل جلاله زما خُلہ صفا سُتره، زړه روښانه، بدنه پاک او زما بدنه په جهَّمَ حرام کپې او ما په خپل رَحْمَت په خپلونیکو بندکانو کبن شامل کپې.

عبدة القاری ج ۵ ص ۳۱ تحت الحدیث ۸۸۷

نو لبر ساعت ئې د اوپو په گلاس کېن کېردئ چه نرم شي ﴿
طېبیانو مشوره ده چه د مِسواک ریشې هره ورخ پریک کوي.

د مِسواک کولو طریقه

﴿ د غابونو په سرو کېن مِسواک کوي ﴾ چه کله هم مِسواک
کوي کم نه کم درې خله ئې کوي، هر خله ئې وینځی ﴿
مِسواک په بني لاس کېن دا سې نيسئ چه کچئ گوته تري لاندي،
د مينځ درې گوتې پري د پاسه وي او غټه گوته ئې په سر [د برش
سره] وي ﴿ مخکېن د بني طرف په پاس غابونو کېن، بيا د ګڅ
طرف په پاس غابونو کېن، بيا د بني طرف په لاندي غابونو کېن
او بيا د ګڅ طرف په لاندي غابونو کېن مِسواک کوي ﴾
مِسواک کولو په وخت کېن مِسواک په موتيي کېن د نیولو سره د
بواسيرو [د مرض پیدا] کيدو خطره ده ﴿ مِسواک د اودس سُنت
قبلیه دي (يعني مِسواک د اوداسه نه مخکېن کول سُنت دي، په اوداسه کېن
دننه سُنت نه دي، لهذا د اوداسه شروع کولونه مخکېن مِسواک کوي، بيا درې
درې خله لاسونه وینځی او د قاعدي مطابق اودس کوي) البتنه سُنت
مُؤکَّده هُم هغه وخت دي چه کله په خله کېن بدبوئي وي.

(ماخوذ از فتاویٰ رضویہ ج ۱ ص ۸۳۷)

د بَنْحُو د پاره مِسواک کول د بی بی عائِشہ سُنت دی

﴿ ملفوظات اعلیٰ حضرت ﴾ کبن دی: ”د بَنْحُو د پاره مِسواک کول د اُمّ المُؤمِنین حضرت سَيِّدُنَا عائِشة صَدِيقَة رَجُلُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهَا سُنت دی خو که هغوي ئې اونكاري نو باک نشته. د هغوي غابونه او ورئ د سروپه نسبت کمزوري وي، (د هغوي د پاره) دنداسه کول کافي دی.“ (ملفوظات اعلیٰ حضرت ص ۳۵۷)

چه کله مِسواک د استعمال قابل پاتې نه شي

﴿ مِسواک چه کله د استعمال قابل پاتې نه شي نو غورزوئ ئې مه، ئىكەنچە دا د سُنت د ادا کولو آله ده، چرتە ئې په احتیاط سره کىربىدئ ياي ئې خخ كېئ، ياخه كانپى وغىرە وزن ورپورى اوترى او په سمندر كبن ئې دوب كېئ. د تفصىلى معلوماتو حاصلولو د پاره د مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ چاپ شوي بهار شريعت جلد اوّل د صفحه ۲۹۴ نه ۲۹۵ پورى اولولىع)

آيا تاسو ته مِسواک کول زده دی؟

﴿ كىدي شي چه ستاسوپه زړه کبن دا خيال راشي چه زه خود ګلونو نه مِسواک کووم خو زما غابونه او خيته دواره خراب دي! زما ساده اسلامي وروره! په دې کبن د مِسواک نه بلکه ستا خپل قصور دې. زه (سِگ مدینه عَنْهُ) په دې نتيجه رسيدلې يم چه نن به شايد په زرگاؤ خلقو کبن يو نيم کس داسې وي چه هغه به د صحيح أصولو

مطابق مِسواک استعمالوی، مونږه اکثر زر زر په غانبونو پوري مِسواک او مېړو او اودس او کرو روان شو یعنی مطلب دا چه مونږه مِسواک نه کوو بلکه ”د مِسواک رسم“ ادا کوو!

”مِسواک سُنّت دې“ د لسو حُروفو په نسبت

د عاشقانِ مِسواک لس ِ حِکایتونه

﴿۱﴾ یو طرف ته تیت مِسواک

نبیٰ کریم، رَعُوفُ رَّحِیْم ﷺ د یو خائے نه دوه مِسواکونه حاصل کړل چه په هغې کښن یول بر شان یو طرف ته تیت^۱ وو او بل نیغ. خود نبی ﷺ نیغ مِسواک خپل ملګري صحابي ته ورکرو او خَم [یعنی یو طرف ته تیت شوې مِسواک] ئې د څان د پاره کینبندو. صحابي عرض او کرو: یا کَرْسُولَ اللَّهِ ﷺ په الله جَلَّ جَلَّ مې د قَسْم وَي! تاسو د نیغ مِسواک زیات حقدار ئې. حُضُورِ اکرم ﷺ او فرمائیل: ”چه کله هُم خوک د چا رَفَاقَت (یعنی یو خائے کیدل) اختیاروی اگرکه د ورځې یو ساعت وي، نو د قیامت په ورځ به د هغه رَفَاقَت په باره کښن تپوس کېږي.“

(قُوْثُ الْقُلُوبُ ج ۲ ص ۳۸۷، إِحْيَاءُ الْعُلُومُ ج ۲ ص ۲۱۸ مُخَخَّصًا)

^۱ [امیر آهل سُنّت دَائِرَةِ بَرَكَاتِهِ الْعَالِيَةِ د ادب د لحاظ ساتلو په وجه دلته د ”کور“ لفظ استعمالو لو

په خائے د ”تیت“ لفظ استعمال کړې دې]

﴿٢﴾ مِسواک چوپل خنگه دی؟

د دُرّ مُختار د دې عبارت: ”د مِسواک چوپلو سره پندیدل کېږي [يعني بنه رندېږي]،“ په باره کښ په فتاوی شامي“ کښ دی چه بغیر د چوپلو نه [د مِسواک] لُعاب (يعني لارې) تیرولو په باره کښ یمام ترمذی رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: د مِسواک کولو په وخت کښ په شروع کښ جوریدو والا لُعاب (يعني لارې) تیروئ (يعني خیتې ته ئې گوزوئ) ځکه چه دا د جُذام او بَرَص (يعني بَرَگَی مرض) او د مرگ نه سوا د تولو بیمارو د پاره فائده مند دي.“ (رُذُالْمُخْتَار ج ۱ ص ۲۵۱)

﴿٣﴾ په عِمامه شریفه کښ مِسواک

په ”فتاوی شامي“ کښ دی چه ځینې صحابة کرامو علیہما السلام به د عِمامه شریفې [يعني د پتکي مبارڪ] په پیچ کښ هُم مِسواک اينبودلو. (رُذُالْمُخْتَار ج ۱ ص ۲۵۱)

﴿٤﴾ په غور کښ مِسواک

حضرت سَيِّدُنَا رَيْد بْن خَالِد جُهَنَّمی رحمۃ اللہ علیہ به چه جُمات ته د نمانځه د پاره تشریف را وړلوا نو هغوي رحمۃ اللہ علیہ به مِسواک په غور داسي اينبودې وو لکه کاتِب (يعني ليکونکي) چه په غوره قلم اينبودې وي. (سنن الترمذی ج ۱ ص ۱۰۰ حدیث ۲۳)

﴿٥﴾ په غاره کبن مِسواک

د دعوت اسلامي د اشاعتي اداري مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ چاپ شوي د ۵۱۸ صفحو كتاب، ”عِمَامَةَ كَرَبَلَاءَ“ صفحه ۴۰۲ کبن دي: حضرت سَيِّدُنَا إِمامُ عَبْدُ الْوَهَابَ شَعْرَانِي حَمْدُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ارشاد فرمائی: زمونږ نه عهد اخستې شوې دي چه د هر اودس کولو او هر نمانځه نه مخکښ به مِسواک کوو اڳرکه په مونږه کبن اکثرو ته (د مِسواک د ورک کيدو د اندیښني په وجه) په خپله غاره کبن په مَزِي کبن د مِسواک د اچلو ضرورت پیښ شي يا د عِمَامَةِ سره تپل را په غاره شي هله چه عِمامه صرف په سربند د پاسه وي او که توبيع وي نو مونږ به په هغې په مضبوطه سره عِمامه تپو او مِسواک به د ګڅ غوره طرف ته په عِمامه کبن نبلوو. (الواقع الانوارج ص ۱۶)

که د فساد یره وي نو مستحب به پير بدئ

د صحابة کرام عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ او بزرگان دین حَمْدُ اللَّهِ تَعَالَى د مِسواک شریف سره محبت مرhabا! او د هغويې بنکلي بشکلي ادا کاني صد کروړ خله مرhabا! دا ياد ساتئ چه که نن صبا خوک مِسواک په غوره يا عِمامه شریف کبن کېږدي او د کوره اوچي نو شاید چه خلق ورته ګوته نیسي او توقي به ورپوري کوي لهذا د عوامو په مخکښ دا انداز اختيارول نه دي پکار. د اعلى حضرت حَمْدُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ په خدمت کبن د یو مخصوص مستحب کار کولو په باره کبن إِسْتِفْتَاء [يعني

سوال] پیش کړې شو، (یعنی فتویٰ اُوغونستې شوه) نو ولې چه په هِند کښ په هغه اَمرِ مستحب باندې د عمل کولو په صورت کښ د فسادِ امکان وو لهدا هغويي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ارشاد او فرمائیلو: ”چري چه د دې رواج دې مُستَحَبْ دې (خو) په دې (یعنی د هِند په) بشارونو کښ چه د دې (هیڅ رواج او د سره شه) نښه نشته، که اوشي (یعنی خوک ئې اوکړي) نو جُهَال (یعنی جاهِل خلق) به خاندي او په شرعی مسئله پورې خنډل خپل دین بر بادول دي نو دلته په دې د اقدام (یعنی د عمل) حاجت نشته، پخپله یوه مستحب خبره کول او مسلمانان په داسې سخت مصیبت (یعنی د شریعت په مسائلو پورې د خندا کولو په آفت) کښ اخته کول غوره خبره نه ده۔“ (فَتاوَى رَضِيَّهُ جَ ۲۲ ص ۶۰۳)

په غور قلم اینبودل

د ليکونکي کس په خپل غور د پاسه قلم اينبودل نښه دي خنګه چه حضرت سَيِّدُنَا زَيْدُ إِبْنِ ثَابِتٍ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ فرمائي چه زه د بنی کريم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خدمت کښ حاضر شوم او د هغويي مخې ته کاتِب (یعنی ليکونکي سړي) وو ما د رسول اکرم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه دا فرمان واوريدو چه قلم په خپل غور گردې ځکه چه دا انجام زيات وريادونکي دې۔ (سُنْنُ التّرمذِيِّ ج ۴ ص ۳۲۷ حديث ۲۷۲۳)

مُفَسِّرٌ شَهِيرٌ حَكِيمُ الْأُمَّةِ حضرت مُفتی احمد يار خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ د دې حديث پاک نه لاندې ليکي: که کاتِب (یعنی ليکونکي) قلم د

غوره د پاسه اینبودی ساتی نو هغه ته به هغه مقصد ياد وي کوم چه هغه ته د لیکلو ضرورت دي. بهتره دا ده چه قلم په بني غوره باندي کينبودي شي، الله تعالیٰ په هر خيز کبن خه نه خه تاثير اينبودي دي، قلم په غوره کبن د اينبودلو دا تاثير دي چه هغه ته (يعني په غوره باندي قلم اينبودونکي ته) مضمون ياد وي. (**مراة المناجيج ج ٦ ص ٣٣**) د دي نه مراد نفسياتي تاثير او اثر هم کيدي شي.

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د مِسواک اينبودلو د پاره مخصوص جيب جوره کري
که کيدي شي نو په خپله گرته [يعني قيمص] کبن په سينه باندي بني او کخ طرف ته دوه جيbone جوروئ او د زره طرف ته (يعني د کخ لاس طرف ته) جيب خوا سره د مِسواک اينبودلو د پاره يو وروکي شان جيب جوروئ. د غسي به د خوره مصطفى ﷺ نقل کوي: يو خوره مِسواک شريف لکه سيني او زره سره لکيدلي وي.

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿٦﴾ د سرو زرو په اشرفئ ئي مِسواک واحستو (حکایت)
حضرت سیدنا عبد الوهاب شعراني رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ نقل کوي: يو خل
حضرت سیدنا ابوبکر شبیلی بغدادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ ته د اودس په وخت
کبن د مِسواک ضرورت شو، خو مِسواک پيدا نه شو، لهذا په يو دينار

(يعني د سرو زرو په اشرفی) ئې مساوک واغستو او استعمال ئې كرو.
 خینې خلقو ورتە اووئیل: دا خوتاسو دیرە خرچە اوکرە! مساوک ھم
 دومره گران خوک اخلي؟ اوئې فرمائیل: دا دُنیا او د دې قول خیزونه
 د الله جل جلاله په نِزد د ماشي د وزَر هُمره قدر ھم نه لري، كە د قیامت
 په ورخ الله تعالی زما نه تپوس اوکرې چە تا زما د حبیب حلی اللہ تعالی علیہ وآلہ
 وسَلَم سُنت ولې پرینبودي وو؟ کوم مال او دولت چە ما تا تە درکرې
 وو د هغې حقیقت خو (زما په نِزد) د ماشي د وزر هُمره ھم نه وو،
 آخر داسې ذليله دولت د په دې عظیم سُنت (مساوک) باندې ولې
 خرچ نه كرو؟ نو خە جواب به ورکووم؟ (ملکَّخص از لواحق الانوار ص ۳۸)

د الله رب العزَّت جل جلاله د په هغۇئى رحمت وي او د هغۇئى په خاطر د
 زمونىرە بې حسابە بخېنىھ اوشى. أمين بجاھا النبی الأَمِين حلی اللہ تعالی علیہ وآلہ وسَلَم

اے عاشقان رسول! تاسو اولىدە چە زمونىرە بزرگان دین
 رحمەت اللہ تعالی به د سُنتو سره خومره محبت كولو! حضرت سیدُنا ابوبکر
 شیبی رحمەت اللہ تعالی علیه يو دینار (يعني د سرو زرو اشرفی) د مگى مَدَنْسی
 تاجدار حلی اللہ تعالی علیہ وآلہ وسَلَم په سُنت مساوک شریف باندې قربان كرو.

﴿٧﴾ د سترگونه ئې اوېسکىپى روانى شوي (حکایت)
 خوبو خوبو اسلامىي ورونپو! ھر سُنت د حکمت نه ڈك دې، لکە
 مساوک! د دې سُنت د بَرَكَتونو بە ھُم خە وائى! د يو کاروباري کس

بیان دې چه: په "سوئزرلیند" کبن د یو نو مُسْلِم [يعني نوي مسلمان شوي کس] سره زما ملاقات اوشو، هغه ته ما په تحفه کبن مسواك ورکړو، هغه په ډیره خوشحاله هغه واغستو او بنکل ئې کړو او سترګو ته ئې اولګوو او یو دم د هغه د سترګونه اوښکي روانې شوي! هغه د جیب نه یورومال را اوویستو او د هغې قط ئې اوسيپرونو په هغې کبن تقریباً دوہ انچې یوه وروکي شان د مسواك تکړه وه. هغه اووئيل چه: زما د اسلام قبلولو په وخت مسلمانانو ما ته دا په تحفه کبن راکړې وو، ما دا ډير په احتیاط احتیاط استعمالولو، دا ختمیدو والا وو او زه پريشانه ووم چه اوس به زه مسواك کوم خائی پیدا کووم! بس الله جَلَّ جَلَّ کرم اوکړو او تاسو ما ته مسواك راکړو. بيا هغه اووئيل چه زه د یو مودې نه د غابنونو او ورو په تکلیف کبن اخته ووم، زمونږ د خائی د غابنونو ډاکټر د هغې علاج اونکړې شو. ما چه مسواك استعمالول شروع کړل نو الْحَمْدُ لِلّهِ عَزَّوَجَلَّ په لبرو ورڅو کبن زه بنه شوم. زه چه ډاکټر له ورغلم نو هغه حیران شو او هغه اووئيل چه زما په دوائي باندي دومره زرستا مرض نه شو بنه کيدي، فیکر اوکړه خه بله وجه به وي. ما چه سم فیکر اوکړو نو خیال مې پیدا شو چه زه مسلمان شوي یم او دا تول برکت صرف د مسواك دي. چه ما ډاکټر ته مسواك اوښدو نو هغه ورته ډير په حیرانتیا کتل شروع کړل.

﴿٨﴾ په مِسواک د مرئ د درد او د خت د پرسوب علاج

د یو کس په مرئ او خت کبن درد وو او په خت کبن ئې پرسوب هُم وو. د مرئ د مرض په وجه د هغه آواز هُم خراب وو او د خت د درد او پرسوب په وجه په هغه سر هُم گرخیدو او د هغې په وجه د هغه حافظه هُم کمزوري شوي وو. هغه کس د ډاکټرانونه علاجونه اوکړل خو هیڅ فائده ئې اوښوه. هغه ته چا د مِسواک کولو مشوره ورکړه نو هغه په پابندی سره مِسواک کول شروع کړل او د هغې سره سره به ئې د مِسواک دو ټکرې په او بوب کبن خوتکولي او په هغه او بوب به ئې غړغرې کولي. د دي نه علاوه د پرسوب په ځائې به ئې خه دوائي هُم لګوله. د دي علاج سره ئې ډيره فائده اوښوه. د هغې چه کله تحقیق اوکړې شو نو د هغه تهائی رائید ګلینډ [یعنی د ساه د نلکئ غوټې] مُتأثره وي او د هغې اثر په ټول بدن شوي وو. د دي مِسواک د علاج په سبب د هغه بیماری ختمه شو او هغه صحت یاب شو.

﴿٩﴾ مِسواک او د مرئ غوټې

يو صاحب د مرئ د غوټو د غتیدو په وجه پريشانه وو. هغه ته د ټوتنو شربت د خبیلو د پاره ورکړې شو او تازه مِسواک ئې پرې باقامده [یعنی په صحیح طریقه] استعمال کړو نو مریض فوری فائده محسوسه کړه.

﴿۱۰﴾ د مِسْوَاك ۲۵ بَرَكَتُونه

حضرت علامہ سید احمد طحطاوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ په ”حاشیۃ الطحطاوی“ کبن د مِسْوَاك فائدی او فضائل داسی نقل کری دی:

مِسْوَاك شریف لازم کرئ، د دی نه غفلت مه کوئ. دا همیشه کوئ خکه چه په دی کبن د اللہ تعالیٰ رضا ده د همیشه مِسْوَاك کولو په وجہ په روزئ کبن آسانی او بَرَكَت کیری د سر درد ورسه لری کیری بلغم لری کوي نظر تیزوی مuded صحیح ساتی د سر درد ورسه لری بدن ته طاقت ورکوي حافظه (یعنی یاد داشت) تیزوی او عقل زیاتوی زره پاک کوي په نیکو کبن ورسه اضافہ کیری فربنپی پری خوشحالیبی مِسْوَاك شیطان ناراضہ کوي خوراک هضم کوي د بچو په پیدائش کبن ورسه اضافہ کیری بوداوالی زرنہ راخی ملا مضبوطوی بدن ته د اللہ تعالیٰ د اطاعت [یعنی فرمانبرداری] د پارہ طاقت ورکوي په ځنکدن کبن آسانی راولی او کلمہ شہادت وریادوی د قیامت په ورخ اعمال نامه په بنی لاس کبن د ورکولو ذریعه دی د پل صراط نه به بندہ د بجلیع د تیزی په شان تیر کری په حاجتونو پوره کیدو کبن د هغه [یعنی د مِسْوَاك کونکی] مدد کیری په قبر کبن آرام او سکون موی د هغه د پارہ د جنّت دروازی برسیره کرپی شي د دُنیا نه پاک او صفا رخصتیبی د تولو نه زیاته فائدہ دا د چه په دی کبن د اللہ تعالیٰ رضا ده. (حاشیۃ الطحطاوی علی مراقب الفلاح ص ۶۸۔ ۶۹ مُلْحَّصً)

مَدْنِي قَافِلِي

د عاشقانِ رسول په مَدْنِي قافلو کبن د سُنّتو د تربیت د پاره سفر او هره ورخ د ”فِكْرِ مدینه“ په ذریعه د مَدْنِي انعاماتو رساله د کوئ او د هري اسلامي مياشتني په يڪم تاريخ ئي د خپل خائی ذمّه دار ته د جمع کولو معمول جور کړي، **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** تعالی د دي په برکت به مو د مساوک په سُنّت باندي د عمل کولو ذهن جور شي.

يا رب مصطفى جل جلاله! مونږ ته د خپل خور حبيب صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خاطر د مساوک په سُنّت باندي په پابندی سره د عمل کولو توفيق راکړي.

أَمِينٌ يَجَاؤ الْثَّيِّ الْأَمِينُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

فهرست

1	د مِسواک شریف فضائل
1	د درود شریف فضیلت
1	د مِسواک ثواب به کله نه کیری!
2	”مِسواک سُنّت دی“ د لسو حُروف په نسبت
3	مِسواک کولو سره حافظه [یاد داشت] مضبوطیری
3	د مرگ په وخت کبن به ګلمه نصیب کیری
4	عقل زیاتولو والا آعمال
4	رسُولُ اللَّهِ ﷺ به په کوم کوم وخت او موقع مِسواک کولو!
4	د خوب نه راییدارو باندې مِسواک کول سُنّت دی
5	کور ته داخلیدلو نه پس د تولونه ورومې کار
5	په روزه کبن مِسواک
5	په روزه کبن د مِسواک کولو بعضی مَدَنی گُلونه
6	د وفات ظاهري نه مخکنې مِسواک
7	د مسافر د پاره ۸ خیزونه خان سره اینبندول سُنّت دی
7	د طعام نه مخکنې مِسواک
7	د غامنوونو د زیروالي لرې کولو سُنّخه
7	د ۸۰ فیصده مرضونو اسباب
8	د مِسواک طِيّي فائدي
9	د مِسواک سره د معدي تیزاییت او د څلې د پخیدو علاج

9	د مساوک دُعا
10	”مساوک بنکلې سُنَّت دې“ د خوارلسو حُروفو.
11	د مساوک کولو طریقہ
12	د بىشۇ د پاره مساوک كول د بىي بىي عاڭىشە سُنَّت دې.....
12	چە كەھ مساوک د استعمال قابل پاتې نە شي.....
12	آيا تاسو تە مساوک كول زدە دې؟.....
13	”مساوک سُنَّت دې“ د لسو حُروفو پە نسبت .
13	﴿۱﴾ يو طرف تە تېيت مساوک.
14	﴿۲﴾ مساوک چوپىل خنگە دې؟.
14	﴿۳﴾ پە عِمامە شریفە كىنن مساوک .
14	﴿۴﴾ پە غور كىنن مساوک.....
15	﴿۵﴾ پە غارە كىنن مساوک.....
15	كە د فساد يَرە وي نو مُستَحِب بە پرېرىدىئى.....
16	پە غور قلم اينىو دل.....
17	د مساوک اينىو دل د پاره مخصوص جىب جور كىرى.....
17	﴿۶﴾ د سرو زرو پە اشرفى ئى مساوک واخستو (حکایت)
18	﴿۷﴾ د سترگونە ئى اوشكى روانى شوپى (حکایت)
20	﴿۸﴾ پە مساوک د مرئ د درد او د خت د پرسوب علاج .....
20	﴿۹﴾ مساوک او د مرئ غوتى .....
21	﴿۱۰﴾ د مساوک ۲۵ بَرَكتونە.....
22	مَدْنَى قافلِي .....

د مسافر د پاره ۸ خیزونه خان سره اینبودل سُنت دی

د اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ والدِ ماجد
رئیس المتكلّمین حضرت مولانا نقی علی خان رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ
لیکی: هغوئی جناب (یعنی نبی کریم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم) به په
سفر کبن ﴿۱﴾ مسواک او ﴿۲﴾ درنجو کخوره او ﴿۳﴾
آئینه او ﴿۴﴾ کمنز او ﴿۵﴾ قینچی او ﴿۶﴾ [د گندلو]
ستن او ﴿۷﴾ تار خان سره اینبودل۔ (آنوارِ جمال مصطفیٰ ص ۱۶۰)
په یوبِ روایت کبن ﴿۸﴾ د ”تیل“ الفاظ ہُم نقل شوی
دی۔ (سبل الہدی ج ۷ ص ۳۴۷)

فیضان مدینہ محلہ سوداگران زرہ سبزی منڈی، بابِ المدینہ (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / Email: ilmia@dawateislami.net